

**A világ megdöbbenéssel vette tudomásul, hogy Hitler feloszlatta a szakszervezeteket**

# A demokrácia halála

**Németországban a nemzeti-szociálisták mindenütt megszállták a szakszervezeti helyiségeket és elkobozták a szervezetek több millióra menő vagyonát**

Berlin, máj. 3.

A hitlerista mozgalom a keddi nap folyamán teljesen új fázishoz érkezett. A szakszervezetek feloszlátása és megszállása szenzáció erejével hatott és Hitler ezzel döntő csapást mért a szociáldemokratákra.

A németországi események villámgyors változását már megszokta a világ, de a szakszervezetek feloszlátása mégis meglepetés.

Senki sem tudja mi készítette a náciakat erre a lépésre és most már tökéletesen érthetetlen a németországi „nacionalista forradalom” aránya, ha ilyen ugyan létezik.

**Az összes szociáldemokrata szakszervezeteket megszállják**

Berlin, máj. 3.

Kedden délelőtt a birodalom minden részében rohamosztagok szállták meg a szociáldemokraták szakszervezeit. A pénztárt és az irattárt megszállták az ott tartózkodó tisztviselőket letartóztatták akár ellenkeztek akár nem és lepecsételték a helyiségeket.

A szociáldemokraták körében óriási izgalom támadt. Sok helyen ellenszegültek a rohamosztagoknak és Leipzigban például a munkások bezárkóztak a szakszervezeti helyiségbe azzal, hogy nem adják meg magukat. A rohamosztagosok betörték az ajtókat és rövid kézi tusa után elfoglalták a házat.

**Német munkás nélkül nincs német nép**

Azt már az első pillanatban látni lehetett, hogy ez az hadjárat csak a marxista szakszervezetek ellen megy, mert a keresztényszociálisták, a kereskedelmi alkalmazottak szakszervezetei ellen nem tettek lépéseket egyáltalán.

A helyzet csillapítására a munkásvédelmi akció-bizottság kiáltványt intézett a német munkássághoz:

— A német szociálista forradalom második fejezete megkezdődött — kezdi a kiáltvány. Ha azt kérditek tőlünk, mit akarunk, még hiszen tietek az abszolút hatalom? Azt válaszoljuk; igen a miénk a hatalom, de még nem a miénk az egész német nép. Te munkás még nem vagy százszázalékban a miénk, mi pedig éppen téged akarunk. Nem hagyunk békében addig téged, amíg ki nem nylnak a szemeid és nem állsz mellénk őszintén és maradéktalanul. Véglegesen meg akarunk szabadítani téged a marxista bilincsektől és azt akarjuk, hogy megtaláld az utat a néphez.

Akarjuk ezt pedig azért, mert azt az egyet mi is tudjuk, hogy a német munkás nélkül nincs német.

**A kiáltványt egyidőben nyomták és ra-**

gasztották ki az egész országban, de a falragaszokat sok helyen letépték.

**Mit szól a külföld?**

Páris, máj. 3.

Franciaországban nem keltett különösebb feltűnést az eset, habár a lapok kivétel nélkül elítélik a szakszervezetek feloszlátását.

— Ami Németországban folyik, az már határos az örülettel — írja a Páris Midi.

Hitler, aki teljesen előrelátás nélkül teszi meg lépéseit, most sem lett hűtlen önmagához és egyvel szaporította baklövéseit. A nemzeti gondolat kiszélesítése a cél és most már a célon jóval túl vannak. Az a baj csak, hogy kiszélesítés közben a cél jelző iránytáblát felborították.

— Mit jelent az, hogy bekebelezték a szakszervezeteket? Hogy gondolják a munkások érdekeit összeegyeztetni a junkerrel és a bankárokkal? Hiszen amit Hitler csinál az már egyenesen anarchia?

A szociáldemokrata lapok kétségbeesése mellett, kik a demokrácia alkonyát siratják Németországban, figyelmet érdemel a legtekintélyesebb baloldali lap a „Petit Girande” cikke:

— A német szociáldemokrácia megérdemli sorsát — írja a lap.

Tizennégy éven keresztül puhán és lagymatagon kezelték a dolgokat és semmit sem tettek, hogy szilárdítsák helyzetüket. A vezetők meggazdagodtak, de a munkásoktól a létminimuma csökkent.

## Német-ellenes tüntetések világszerte

Páris, máj. 3.

A német-ellenes tüntetések világszerte kinyultak.

Amszterdamban negyven németet vertek meg. Brüsszelben hatalmas tüntetés volt a német követség előtt és Hitler karikaturáját hurcolták az utcákon.

Washingtonban, Madridban, Buenos-Airesben bevették a német követség ablakait. Stockholmban és Krisztániában a zsidók német-ellenes bojkottot hirdettek ki.

## MANIU MEGY

**Az Adeverul értesülése szerint a korona és Maniu között többször volt ellentét**

Bukarest, máj. 3.

Az Adeverul értesülése szerint Maniu lemondása végleges az elnöki székről. A pártelnök valószínűleg Vaida lesz.

A lap értesülése szerint Maniu siettetten a kibontakozást, mert már kényelmetlenül volt neki. Lemondását a párt érdekében tartotta fontosnak. A nemzeti parasztpártot most még nem gyöngíti Maniu hívása, de az ellenzékben megérzik a hiányát.

A lap egyébként érdekes nyilatkozatot kapott egy kormányparti képviselőtől. A

képviselő elmondta, hogy a korona és Maniu között több konfliktus volt és a korona nem osztotta mindenben Maniu álláspontját. Ezért Maniu célszerűnek tartotta a párt érdekében lemondani.

Maniu nem republikánus, sőt őszintén monarchista érzelmű.

Nem igaz az, hogy Titulescu beleavatkozott a dolgok menetébe, de a dolgot mindenesetre Titulescu elutazása előtt tisztázzák. Ugyancsak alaptalan Grigore Filipescu intervenciója is.

## Féláru jeggyel utazhatnak ezután a kisebbségi tanulók is

Bukarest, máj. 3.

Nagyfontosságú határozatot hozott Serban alminiszter a kisebbségi iskolákkal kapcsolatban. Eddig a kisebbségi iskolák tanulói eddig nem élvezték azt a kedvezményt a vasuton, melyet az állami iskolák tanulói megkaptak a vakációkon való haza-

utazásnál. Serban alminiszter most közölte az érdekeltekkel, hogy a kisebbségi iskolák tanulói ezentúl ugyan úgy féláru jeggyel utazhatnak haza a vakációra, mint az állami iskolák növendékei.

*Mai nap*

### „Teremtsünk összeköttetést“

Az amerikai pénzügyi szakértő három pontot sorakoztat fel egymás mögé, amely pontozatokon keresztül akarja megváltani a világot.

Három pont és a világmegváltás!

Szinte nevetni kell! Fájdalmasan, torz-szerű nevetéssel, hogy egy y amerikai pénz-ember ma, a legteljesebb gazdasági csőd közepette Mózes-szerűen kőtáblát hoz az emberek közé s odakiáltja nekik:

— Ehhez tartások magatokat!

De ne legyünk kesernyések és ne legyünk cinikusok. Ne, — mert van a három pont közül egy, amelyikről érdemes egy pár mondatot leírni. Ez az egy pont sem váltja meg a világot, de ezen az egy ponton keresztül betetelkinthetünk legalább abba a jótét kamrába, ahonnan a világ gazdasági életét elsöpörő gázfelhők megindultak.

Ez a pont:

— Teremtsünk összeköttetést az emberiség ama része között, amelyiknek nincs ennivalója és amelyik el hagyja rothadni az ennivaló-készleteit.

Soha még borzalmasabb vád nem hangzott el az utóbbi években, mint ebben a pár sorban.

— Teremtsünk összeköttetést — csendül fel a szó.

Nyílt beismerése tehát a valóságnak, hogy eddig nem volt összeköttetés azok között, akik éheztek és akiknek ennivaló-készletei elrothadtak.

Megdöbbenéssel figyelheti a világ ezt az ajánlatot és irtózva gondolhat minden érző ember arra, hogy amíg milliók korgó gyomorral jártak, vánszorogtak, addig egyesek intésére millió métermázsa élelmiszerek fordultak a tengerbe, vagy lettek a tűz martaléka.

„Teremtsünk összeköttetést!“ — mondja az egyik pont.

De hogyan? És vajjon nem késő-e? Vajjon, akik eddig romlani hagyták élelmiszereiket, ma önként hajlandók-e adni azoknak, akik eddig éheztek?

Nincs felelet. Csupán két véglet. Az egyik korgó gyomrok jaja, panasza, a másikon a lángoló élelmiszer tüzpattogása, vagy vizloccsanása.

A két véglet között pedig a végvonagló emberiség, amit talán ma már meg sem lehet menteni.

### A keserű cukor

Mert édes soha se volt. Csak úgy éreztük. A legtökéletesebb hazugság volt az, hogy a cukor édes. Már tudniillik a mi cukrunk, a romániai cukor. Keserű volt ez már az első pillanatban, amikor arra kellett gondolnunk, hogy cukor nélkül nem élhetünk, tehát vennünk kell.

S éppen azért, mert az emberi szervezet nem élhet meg cukor nélkül — vettük is. De hogyan? Ugy, ahogy sehol máshol a világon sem. Ilyen drága, mint a mi cukrunk egy állam cukra sem volt. De az is igaz, hogy egy kormány sem volt olyan gyáva, mint a mienk és sehol a világon nem volt olyan hatalmas cukorkartell, mint itt.

Most, azt halljuk, felbomlott a kartell. Elhiszem. De, hogy ezzel a cukor is olcsóbb lesz — nem hiszem. Egyszerű üzleti trükköt látok csak e hír mögött és egészen bizonyos, hogy csupán arról van szó, hogy az erőket átesoportosítsák s akkor még féltetesebb formában támadjon fel újra a kartell.

S ha kartell van, lesz még több cukor, még keserűbb és mi, szegény, nyomorult férgek épp oly némán tűrjük a kormányok gyengeségét, mint ahogy nem merünk elesen tenni a kartelleknek.

Gyáva emberek lettünk. Keserű embereké váltunk. Azzá tett bennünket a sok cukor és a kormányokat is dirigáló cukorkartell.

„...az egyik csak addig nézte“

## Követ verte agyon vetélytársát egy szatmármegyei legény

Szatmár, máj. 3.

Borlesti község legszebb leányának két legény udvarolt. A riválisok között napirenden voltak az összetűzések és Egyh István állandóan azzal fenyegette vetélytársát, hogy leszámol vele, ha nem hagyja abba az udvar-

lást. Tegnap ismét összetalálkozott a két haragos s a veszekedés hevében felragadott egy követ és úgy vágta fejbe vetélytársát, hogy betört a konyája és rövid szenvedés után meghalt. A gyilkos legényt a csendőrség letartóztatta.

## Borzalmas tűzkataszt-rófa a brailai kikötőben

Két hajó meggyült és teljesen elégett, a kár meghaladja a 10 milliót

Braila, máj. 3.

Hatalmas tűzvész keletkezett tegnap éjjel a brailai kikötőben horgonyzó „Maraton“ görög hajón. A hajó petroliumot akart rakományának felvenni és ezt egy csövön keresztül szállították a fedélzetre. A cső azonban megrepedt és a kiszálló gázok meggyuladtak. A lángok egészen a kazánházig terjedtek, ahol a gépház felrobbant. A megremült hajósok bárkán siettek az oltáshoz, de ez reménytelennek bizonyult és mivel félt volt, hogy a lángok a parton álló petrolium

készletekre is áttérjednek, elvagták a horgonyt. A kormányos nélkül vergődő égő hajót egy széláramlat elkapta és egy másik gőzösnek hajtotta, amely szintén lángra lobbant és mind a kettő elégett. A kár több mint 10 millió lej, míg a hajók csak két millió lejre voltak biztosítva.

— Fodrász fésülőverseny, reggelig tartó táncmulatság május 7-én, vasárnap az iparos körben.

### Politikusok, ha találkoznak

## Szófiában két politikai párt a nyílt uccán véres harcot vívott

Eredmény: 100 lövés  
20 halott, sok sebesült

Szofia, máj. 3.

Szofia egyik külvárosában izgalmas politikai harc játszódott le. Mintegy 20 mihailovista összetalálkozott politikai ellenfeivel. Rövidesen elkezdődött harc tört ki a

két tábor között s a harc hevében több mint 100 revolverlövést adtak le. A golyók nyolc embert megöltek, míg sebesülést mindenki kapott. A rendőrség bevezette a nyomozást.

### Vajjon ezt is a Skoda-gyár csinálta

## Felrobbant egy lövedék és a szétrepedt ágyucső megölt négy katonát Focsaniban

Focsani, máj. 3.

A focsani tüzérség gyakorlatozása közben borzalmas szerencsétlenség történt. Az ujoncok kiképzése alatt ágyukat sütöttek el. Az egyik ágyú csőve azonban megrepedt és a széthulló szilánkok a közelben álló kato-

nák közül négyet megöltek, míg három életveszélyesen megsebesültek. A szerencsétlenség nagy megdöbbenést keltett az egész városban. Az ügyben egy királyi biztos vezeti a nyomozást, annak a megállapítása végett, hogy kit terhel a felelősség.

## Le akarják tartóztatni Zeletzki titkárát is

A kémgyanus igazgatóhoz nem engednek be senkit

Bukarestből jelentik: A Zeletzki-ügyben újabb fordulat állott be. A nyomozó hatóságok ugyanis arról értesültek, hogy Masek titkárának is fontos dolgokról van tudomása de ezideig nem volt hajlandó azokról vallomást tenni. A katonai főügyészség most közölte Masekkel, hogyna nem vall, akkor a vizsgálat érdekében le fogják tartóztatni. — Masek ma reggelre van újból beidéztve és azt hiszik, hogy értékes felvilágosításokat tudnak majd tőle szerezni.

Zeletyivel tegnap közölte a jilavai fegyverház igazgatója, hogy mint kémgyanus nem igényelhet különleges elbánást, ami azt jelenti, hogy nem hozathat be magának kívülről élelmet, hanem be kell érnie a fogház ételmével. Zeletzkit szigorúan őrzik és sem látogatókat nem engednek hozzá, sem neki nem szabad érintkeznie a többi foglyokkal.

### Időjárás

Sok helyen további eső és zivatarok, a hőmérséklet lassan emelkedik.

# Két elvetemült ember, le akarta mészárolni egy aradi ház lakóit

A rendőrség hosszas nyomozás után elfogta a banditákat, akik beismerő vallomást tettek

Arad, máj. 3.

Öt hónapja huzódó rablógyilkossági kísérlet nyomozását zárta le tegnap eredményesen az aradi rendőrség.

Egészen váratlanul sikerült leleplezni annak a vakmerő rablótámadásnak tetteseit amelyet még a múlt év decemberében követtek el Aradon s amelynek áldozata özv. Bloch Henrikné, ismert idős uriasszony volt, aki a támadás izgalmai következtében röviddel az eset után meghalt.

A hős selyempincsi

A nyomzás már annakidején nagy aporátussal indult meg. Az első helyszíni vizsgálat során megállapítást nyert, hogy a tettesek ketten voltak. Este hat és hét között, amikor az idős hölgyön kívül senki sem tartózkodott a lakásban, hirtelen felnyitott az ebédő ajtaja s özv. Bloch Henrikné egy ismeretlen férfivel találta magát szemközt, akitől megkérdezte, hogy mit keres a lakásban, mire az ismeretlen a matrónára vetette magát, akit fojtogatni kezdett. Munkájában azonban váratlan körülmény zavarta meg: Blochék kis pincsikutyája, amikor látta, hogy urnőjét megtámadták, ugatni kezdett, ami annyira zavarba hozta a támadót, hogy elfutott. Kevéssel ezután érkezett haza Blochék cselédje, aki urnőjét eszméletlenül találta.

Letartóztatják a két vakmerő betörőt

A rendőrség erőiesen nyomozott, de eleinte semmi jel sem akadt elébe. Egyszer csak a rendőrségnek tudomására jutott, hogy egy valamikor jónevelésben részesült de családjával minden közösséget megszakított fiatalember, M. L. volt diák nagyon sokat mesélget ismerősei körében a Blochék gyilkossági merénylet ügyéről. Sava Mihály a fiatalembert felkutatatta és a rendőrségre kísérte, aki elmondotta, hogy tudja, kik a támadók ismeri azokat s azonnal megnevezte mindkettőjüket, Gyürki János 21 éves borossebesi asztalos és Bányai István aradi Mosóczy-telepi lakos személyében.

A vallomás alapján azonnal intézkedés történt, hogy a csendőrség beszállítsa Borossebesről Gyürkit és hogy a másik tettest előállítsák. A rendőrség emberei ugyanakkor házkutatást tartottak Bányai lakásán, hol a lopott holmik egész tárházát találták.

Mindkét férfi azonnal beismerő vallomást tett s valósággal rémregénybe illő rablókaland képe bontakozott ki a nyomozást vezető rendőrtisztek előtt.

„Ha kell, gyilkosság árán is...”

Régebben úgy Gyürki, mint Bányai a Bloch H. cég szolgálatában állottak, az első mint kifutófiu, a másik mint segéd. Később elkerültek a cégtől s a múlt év decemberében, mindketten munkanélküliek voltak, amikor véletlenül ismét összetalálkoztak és akkor elhatározták, hogy betörnek az öregasszonyhoz.

— Ha kell gyilkosság árán is zsákmányt szerezünk, — ez volt ajelszava ennek a kirándulásnak, amelynek terve szerint felgyverkezve behatoltak a házba, ahol végeztek a cseléddel és az idős uriasszonnyal, kirabolják a lakást s megvárják, amíg Bloch Janka, Bloch Henrikné lánya hazatér az üzletből, őt is meggyilkolják, elszedik az üzlet kulcsait s kifosszák az üzlet kasszáját.

A támadás december kilencedikén történt. Most már mindketten behatolnak a házba, az udvaron egy vastűzcsapot téptek ki a falból: ezzel akarták a gyilkosságot végrehajtani. Ezután elbújtak a pincében levő lakás mellé, meg akarták várni, amíg a támadott lakásába megy. A lány azonban va-

lamilyen elintézni való dolga miatt elhagyta a házat s ekkor feljöttek a pincéből, Gyürki behatolt a lakásba, Bányai pedig a lakás előtt őrködött, kezében a vasdorong, készen arra, hogy végezzen mindenkivel, aki utjukba akad. Ezután játszódtott le a már is-

mert jelenet, amelynek a kutya közbelépése vetett véget. Gyürki kirohant a szobából, hogy társától elkérje a vasdorongot, azonban ekkor nyílt a kapu s belépett a hazatérő cseléd.

## Egész bazárt találtak a betörők lakásán

A házkutatás során valóságos bazárt találtak lakásán az üzletből összehalmozott holmiból.

A nyomozás megállapította, hogy Bányai volt lakásadónője, a jósno is tudott arról, hogy a lakásban felhalmozott sok holmi lopásból származik. Gyürki egyébként

még a betörések és lopások egész sorát ismerte be a rendőrségen.

Gyürkit, Bányait, Remmernét és M. L.-t ma délelőtt átkísérték az aradi ügyészségre, itt azonban nem vették át őket s így csak holnap kerülnek a vizsgálóbíró elé.

## A Szovjet, lengyel-barát politikát folytat

Varsó, máj. 2.

A hitlerizmus uraiomra jutása teljesen felborította az európai politikai erőcsoportokat. Így természetesen Oroszország volt az első, aki teljesen átorienlődött. Különösen a Kisantanthoz való közeledése feltűnő és Lengyelországgal valóságos baráti kapcsolatokat létesített. Ezt mi sem bizonyítja job-

ban, minthogy Miedzinski miniszter néhány nappal ezelőtt Moszkvába utazott, ahol a május elseji ünnepségeken hivatalosan képviselte a lengyel kormányt. Varsóban ugyan csak mára várják ennek a szovjetdelegációnak a megérkezését, mely a május harmadikán tartandó nemzeti ünnepen fogja a Szovjetet képviselni.

Amiből a fogyasztóközönségnek semmi haszna nincs

## Május elsejével megszűnt a cukorkartell

de újabb formájú kartell veszedelme tenyeget

Bukarest, máj. 3.

A cukorkartell felbomlásáról, vagy megmaradásáról a legkülönbözőbb hírek kerültek forgalomba. Ahogy hírlik, eleinte arról volt szó, hogy a kérdést úgy oldják meg a kartell tagjai, hogy a cukorkartell június elsejéig meghosszabbítják. Az utolsó pillanatban azonban ez az elintézés dugába dőlt

és a kartell most május elsején megszűnt.

A kartell eme megállapodása a közönségre és a kereskedelemre nem jelent semmit, mert a cukor ára nem fog esni.

Beavatott kereskedelmi körökben úgy tudják, hogy a cukorkartell piaci uralma után még sem cukor-monopol, hanem új formájú kartell létesül.

## Megunta az életét, a Bégába ugrott

a nagyszentmiklósi gimnázium egyik tanárnője

Temesvár, máj. 3.

Tegnap délután a Scudier-ligeti Bégahid előtt sétálók hangos sikoltozásra lettek figyelmesek. Pillanatok alatt tömeg verődött össze, amely izgatottan figyelte a Bégában egy asszony küzdelmét a hullámokkal. A víz az asszony testét az Előre csónakháza irányába sodorta. A csónakház környékén több csónak uszott a Bégán és ezek közül az egyik evezősnek sikerült kimenteni az asszonyt.

A mentők néhány perc múlva a helyszínen voltak és első segélyben részesítették az asszonyt, akiről megállapították, hogy Gherleanu Margittal, a nagyszentmiklósi gimnázium 30 éves tanárnőjével azonos. A rendőrség kihallgatta az asszonyt, aki azzal indokolta tettét, hogy idegessége miatt akart öngyilkosságot elkövetni. A rendőrségnek

ezzel szemben az a véleménye, hogy az öngyilkosság háttérében más indokok húzódnak meg.

## Filmpalace műsora:

Premier ma, csütörtökön!

# GHETTO SZÍVE

Egy öreg zsidó és egy keresztény kisleány izgalmas, megrázó története

14, 17 és 22 lejes helyárak!

1933.

V. 5.

ERDELYI  
MAGYARSÁG

3

## REGENY

Egy fiatal leány  
afrikai kalandjai

24

## A vadon leánya

Megállt a Whitevall végén és a Trafalgar téren át a St. Martins Lane felé bámult mely London vidám negyedét köti össze a West Enddel. A rövid téli nap bucsuzott. A homályban kigyultak a villanylámpák, mintha ezernyi fényvirág kezdene virítani. A tömeg, mintha sokkal vidámabb lett volna a nappalinnál, ahogy az üzletek zárni kezdtek. Innen is, onnan is kacaj csapott a fülébe. Egyszerre megbízsergett a háta és vidámság csapott át szívében. Kezdődik London éjszakája. — Mihez kezdjen az idejével.

A levéllel együtt négy darab ötfontos bankó is volt a zsebében. Ez maradt felvevő gépjének az árából, miután kiegyenlítette adósságát. Husz font elég lesz neki két hétre. Azt is megtakaríthatja belőle, ami kivételes kiadása lenne új alkalmaztatása esetén. Másfelől nos, itt a levél. Meghívás... találka, azzal a gyönyörű, titokzatos nővel.

— Minden szentekre! — mondta hirtelen magának: — Elmegy miss Lemaire-hez. Megy most egyenest a klubjába és átöltözik. Meghívja vacsorára a nőt. Ez az első alkalma, hogy bájos hölgyvel vacsorázhat annyi idő óta. Nem csinál félmunkát. Nem a rongyos Soho-étterembe megy. A Royalty! Jó vacsora, zene, tánc: valami, amiért érdemes átöltözni. És mindenek fölött: a kaland kilátása.

Isteni gondtalanságot érzett. Ajkát pityyestete már az omnibuszra, amire az imént fel akart szállni és taxit intett magához. Ugy tetszett, érdemes megbecsülni ez az érzést.

Dyke szerencsés volt abban, hogy mindig ki tudott kergetni a fejéből minden egyéb gondot, ha olyan hangulata jött, mint a mostani. Tudta már a módját, hogyan kell banni a jókedvével. Egyenest az Old Africans Clubba hajtatott. Hálószobájába ment, a felső emeletre. Nem kellett csengetnie a pincért. Először is borotválkoznia kellett. Az afrikanderek, dacára hogy régi társaság, mégis tisztelői az új szokásoknak, hogy meleg viz legyen minden szobában.

A háboruban, takarékoskodva a férfinéppel, elbocsájtották a szobapincéreket és ez még nem változott meg. Csak szobaleányok voltak, akik estefelé távoztak.

Dyke a kifogástalan elegancia embere volt. Csaknem nőies csinnal öltözködött. Levetkőzött, fürdőköppent vett, gondosan eltette uccai ruháját és estélyi öltözképet vett ki a szekrényből, amit az ágyra fektetett. A zsebéből különböző fiókokba ürítette ki az apróságokat. Levelek, receptek, a szomoru Todhunters betét és csekk könyv mind egy kis vaskazettába kerültek, amit kulccsal bevárt.

Aztán borotválkozott és megfürdött.

Nagy gondal öltözött fel. Hónapok óta első eset volt, hogy estélyi ruhát vett. A frissen borotváltság, a forró víz és a rákövetkező tuss és most, ahogy a fényes, kemény ing a nyakához és csuklóhoz simul, mind hozzá járult ahhoz, hogy megőrizze azt a nagyszerű vidámságot, amely a Trafalgar téren jött rá. Mintha rajongás szállta volna meg: dalolt, míg a nadrágja vasalását helyeselte, — dalolt, míg a mellényét gombolta, — dalolt míg ujja hegyei a kabát újának selyem bélésén siklotta alá és dudolva lépkedett le a lépcsőn (az Afrikandereknek nincs liftjük) az első emeletre.

Taxit hozatott a szolgálával. Aztán a társalgóba ment — hátha valami ismerőssel találkozna? De nyilvánvalóan nagyon korán volt. A társalgó üres volt, csak egy sihederszerű egyén tartózkodott benne, jószabású estélyi ruhában coktalt izgatva.

Tipikus délafrikai gyarmatlakónak látszott, csak nagy, álmodozó szeme, meg tulféher, és finom keze hosszú keskeny ujjával, mutatott másra. Új tag, gondolta Dyke. Fel-

## Esős májust jósol a bukaresti meteorológiai intézet

Bukarest, máj. 3

A bukaresti meteorológiai intézet jelentése szerint a márciusi tavasz és az áprilisi tél után májusban változó időjárás várható. A hőmérséklet emelkedőben van s

így marad a hónap közepéig, amikor a fagyos szentek egy pár napos hideg időt hoznak. Májusban azonban általánosságban esős időt várhatunk.

## Az új konverziós törvény

A mezőgazdasági és városi adósságok szabályozásáról szóló törvény

Kilencedik közlemény.

k) Azon adósok tartozásaira, akiknek adósságait az állam a stabilizációs terv alapján átvette, az átvett összegek erejéig, a második szakasz A. pontjában megjelölt adósok kivételével.

l) Azon követelésekre, amelyeknek konvertálását 1930. november 30-ik napja után az Institutul de Credit Ipotecar Tranzitoriú eszközölte az adósok részére biztosított azzal a joggal, hogy a tartozás összegét legfeljebb 15 év alatt flausi kölcsönökre vonatkozólag a Banca Nationala kamatlába felett 2 százalékos kamattal, városi kölcsönökre vonatkozólag pedig 4 százalékkal le-törlesztik.

m) Hitelintézetek igazgatósági tagjainak és ügyvezető igazgatóinak tartozásaira akik a vezetésük alatt álló vagy állott intézetektől vettek kölcsönt. Ezek az ezen intézeteknél létesített tartozásaik tekintetében nem vehetik igénybe a jelen törvény kedvezményeit és ezekre csak az intézetnél levő részvénytőkéjük vagy betétek erejéig hivatkozhatnak.

Bármely szövetkezeti társulatnak ügyvezetői igazgatói, felügyelő bizottsági tagjai és tisztviselői, akik ezen intézetektől vettek fel kölcsönt, csak az esetben esnek a jelen törvény kedvezményei alá, ha a kölcsönt az évi közgyűlés határozata alapján vették fel, ellenben ezen jóváhagyás hiányában csak tőkéjük, vagy betétek összege erejéig vehetik igénybe a törvény kedvezményeit, ha a tartozás fent megjelölt megbízatásuk teljesítése idején keletkeztek.

n) Bármely jellegű mezőgazdasági adósokra, akiknek tartozása holdanként 150 lejt vagy pedig bármely szövetkezeti társulás irányában 300 lejt meg nem halad.

o) Adósokra, akiknek tartozása nem haladja meg összjövedelmi adó alá eső évi nyers jövedelmük összegét.

p) Nem fizikai személy adósokra a falusi birtok közösségek kivételével.

q) Kereskedelmi és ipari jellegű erdő-kitermelőkre még akkor is, ha az erdőtalajt megvásárolták.

r) Külföldi hitelezők, akár fizikai személyek, akár társaságok irányában fennálló tartozások, amennyiben eredeti hitelezők, vagy pedig még 1931 szeptember 18 előtt kétségtelen hitelességű keletel ellátott forgatmány vagy engedmény útján váltak hitelezőkké.

Nem tekintetnek idegen állampolgársági fizikai személyeknek azok, akik belföldön lakván, idegen alattvalónak sem tekinthető.

nézett, mikor Dyke belépett. Dyke jó estét kívánt neki és már le is ült volna, hogy megigyon ő is egy cocktailt, mikor a szolgálja jelentette, hogy a taxi várja.

Dyke távozása után a fiatalember felkelt s a telefon-fülkéhez ment, amely a társalgó bejárata mellett volt. A Museum Exchange-ről kért egy számot és már beszélt is vele:

— Ön az? Harmadszor hívom fel már.

s) Örökségi osztályrész. pótlásából származó követelésekre.

t) Városi záloglevél kibocsájtó hitelintézetekre, amelyek különleges törvények értelmében működnek jelzálog kötvényekben létesített kölcsönök tekintetében. A most megnevezett társulatok kötelesek kérelemre a 10 évnél rövidebb időre kötött kölcsönök hosszú időre meghosszabbítani, évi törlesztési részletek fizetésével.

u) Azon adós tartozásaira, aki adósságainak javait kielégítési végrehajtás alapján 1931 december 18 után nyilvános árverésen megvette, de csak ezen javak tekintetében.

13. §. Azok a 2-ik szakasz A. bekezdésében említett mezőgazdasági adósok, akiknek bármely szövetkezettel szemben áll fenn tartozásuk, és akik 18 százaléknál magasabb kamatot nem fizettek, nem részesülnek az időhaladék kedvezményében az esetben, ha a szövetkezetek azt az ajánlatot teszik, hogy fizessék meg 1933. április 1-én fennálló teljes tartozásuknak  $\frac{3}{4}$  részét.

Az ekként leszállított követelések fél évi részletekben évi 4 százalékos kamattal fizetendők.

(Folyt. köv.)

## RADIOMISOR

CSÜTÖRTÖK

BUKAREST. 11.50: Tőzsde. 12: Gramofon. 13: Hírek. 16: Előadás. 17: Könnyű és román zene. 18: Hírek. 18.15: Könnyű zene folytatása. 19: Előadás. 19.40: Gramofon. 20: Gramofon.

BUDAPEST. 6.45: Torna. 9.45: Hírek. 10: Felolvasás. 12.05: Hazikvintett. 13.30: Cigányzene. 16: Előadás. 17: Gazdasági előadás. 17: Gramofon. 18: Előadás. 18.30: Hegedű-est. 19.20: Előadás. 19.50: Zongora. 20.30: Hangverseny. 22: Cigányzene.

PÉNTEK

BUKAREST. 12: Gramofon. 13.15: Gramofon. 18: Könnyű és román zene. 19: és 40: Gramofon. 20: Énekhangverseny. 21: és 20: Katona zene. 21: Előadás. 21.15: Katonazene. 21.10: Hírek. 22: Román humor.

BUDAPEST. 6.45: Torna. 10: Gramofon. 12.05: Szalonzenekar. 13.30: Előadás. 15.30: Diák félóra. 16: Előadás. 17: Zongora. 17.30: Gyorsíró lecke. 18: Szalonzene. 18.45: Külügyi negyedóra. 19.10: Előadás. 19.30: Opera. 22.30: Cigány nótáest. 23: Cigányzenekar.

saságnál. Utána Todhunters Rá Wilson, optikus, a Piccadillyn. Westminster Bank Csekket váltott be... Hogy mi ez? Nem! Lehetetlen megjegyezni... A klubban villásgeli. Szabónál a Sackville-streeten. Meghívta Wilson. Hadügyi hivatal, C. I. Alosztály. fél öttől öt negyvenig B. M.-nál, azt hiszem Természetesen ez nem biztos. Éppen most távozott... estélyi ruhában. Persze... Jelenleg üres. Vacsora után megmondom. Igen. Igen.

# Bajonettel meggyilkoltak egy munkást, mert „minden magyar kommunista”

Sepsiszentgyörgy véres szenzációja, amelyből megállapítható, hogy mindenki bíró is akar lenni a saját ügyében

Sepsiszentgyörgy, máj. 3.  
Az elmúlt éjszaka megdöbbentő gyilkosság történt Sepsiszentgyörgyön, amelynek áldozata Bokor György munkás lett. Bokor György, aki a sepsiszentgyörgyi „Nova” benzinvállalat alkalmazottja, este 9 órakor gyanútlanul bandukolt a vasuti állomás mentén a benzintelep felé. Az Olt-hídnál szembejött vele Anghel Micu katoná. Anghel Micu erősen iluminált állapotban volt és mindenáron bele akart kötni Bokorba.

— Hová mész te bűdös kommunista?

Bokor ki akart térni a kötekedő ember elől. — Hagyjon engem békében. Hiszen én azt sem tudom, hogy mi az a kommunizmus, nem vagyok én kommunista.

Micu azonban nem távozott:

— Fogd be a szádat. Minden magyar kommunista és ki kell végezni.

E szavakkal Micu előrántotta bajonetjét.

A bajonetjével fejbevágta Bokort, aki véresen rogyott össze, de Micu még a földön is tovább ütlegette.

Amikor már a szerencsétlen ember mozdulni sem tudott és hörgésére emberek siettek elő, Micu is észre tért a bajonettet eldobta és az elősiető embereknek azt mondotta, hogy Bokor rosszul lett, összesett és ő éppen fel akarja dörzsölni.

A haldokló Bokornak azonban még volt annyi ereje, hogy kinyögte:

— Ne higgyenek neki... ő ölt meg.

Egy pár pillanat múlva Bokor kiszvedett, az emberek Micut le akarták fogni,

a gyilkos azonban kerekét oldott.

Az éjszaka folyamán azonban a rendőrség,

— Fodrász fésülőverseny, reggelig tartó táncmulatság május 7-én, vasárnap az Iparos körben.

## Meglopták a newyorki szöpművészeti muzeumot

Newyork, máj. 3.

A maga nemében páratlan lopást hajtottak végre Newyorkban. A vakmerő betörők tegnap este a szöpművészeti muzeumból tíz nagy képet loptak el, amelyek valószínűleg felbecsülhetetlen értékűek. A remek vásznak között vannak Rubens, Von Dyk munkái is többek között. A lopást rádió útján az egész országban hírül adták s a rendőrség teljes apparátussal lázasan nyomoz a rablók után.

— Dr Deutsch Elemér belgyógyász rendelőjét Str. Nicolae Jorga (Zöldfa ucca) 1 szám, Piața Unirii (Szent László-tér) sarok helyezte át. Telefon 5-50.

Csavartörés miatt

## Lezuhant egy angol repülőgép

London, máj. 3.

Hendon közelében lezuhant egy katonai repülőgép. A pilóta, úgy szintén a gépben ülő Knebworth liberális képviselő szörnyethaltak. A szerencsétlenséget csavar törés okozta.

— amelynek jelentést tettek a gyilkosságról, letartóztatta Micut. A gyilkos katoná itasságával védekezett.

Bokor Györgyöt özvegye s két gyerme-

ke gyászolja. Az egész város osztatlan részvéte mellett temették el. A kegyetlen gyilkosságot városszerte nagy felháborodással tárgyalják.

## A végrehajtó mindenütt egyforma

# Az amerikai farmerek megtámadták az árverelő végrehajtót és kötelet dobtak a bíró nyakába

A rendőrség tette lehetővé a lázadó farmereket, akik közül huszonhetet letartóztatott

Washington, máj. 2.

Az egész világon dühöngő mezőgazdasági krízis Amerikában is érezteti hatását. A terményárak zuhanása miatt az ország farmerei olyan nyomorba jutottak, hogy az elégedetlenség sokhelyt súlyos incidensekben robban ki. Így Jowa államban, ahol a legutóbbi statisztikák szerint átlagosan a leggazdagabb a népesség, valóságos forradalmi kilengések játszódtak le. Az eladósodott mezőgazdák, kiknek vagyonát könyörtele-

nül dobra ütök és a lakosság sokhelyt erőszakkal ellen állt és a kirendelt katonasággal is megütközött.

Igy legutóbb egy nyilvános árverés alkalmával a végrehajtót megtámadták és a községi bíró nyakára kötelet hurkoltak és a piacon végig vonszolták, mert a törvény szentségének eleget akart tenni. A rendőrség körülkerítette a lázadó farmereket és közülök 24-et letartóztatott.

## Összeveszett barátjával és

# Leugrott a harmadik emeletről Bukarestben egy urilány

Bukarest, máj. 3.

Borzalmas öngyilkosságot követett el Stela Ionescu 21 éves bukaresti urileány. A leánynak egy heves vitája volt barátjával és eddig még ki nem deríthetetlen okok miatt

hirtelen felszakította harmadik emeleti lakásának ablakát és kiugrott. A szerencsétlen leány teljesen szétroncsolódott az ucca következtén.

# Felrobbant a bányalég, huszonnyolcbányász meghalt

Berlin, máj. 3.

Borzalmas szencsétlenség történt az Essen melletti Mathias szénbányában. Az egyik tárnában felgyült szén-gáz meggyul-

ladt, felrobbant és a beomló falak 28 bányászt temettek el. A szerencsétlenül járt emberek közül 23 meghalt, míg ötöt sikerült megmenteni.

## Amikor a pap el akarja tenni láb alól a tanítót

# A falu fellázadt lakosságának dühe elől csak a csendőrök mentették meg a lelkeszt

Brassó, máj. 3.

Budilo község lakosságát hallatlan izgalomban hozta az az eset, ami tegnap játszódott le. A falu papja és a tanító között már hosszabb ideje engesztelhetetlen gyűlölet égett. A harag oka az volt, hogy a papnak az agrárreform idejében alkalmazott egyes műveletei súlyosan sértették a parasztok érdekeit. A tanító ezért állandóan támadta az önző papot.

Tegnap éjszaka están két ember rogtott be az igazak álmát alvó tanítóhoz. A megrémült embert kirántották az ágyból és furkoshatákkal végigvonták majd kések-

kel halálosan összeszurkálták. A vértől borított embert a sikoltásaira összefutott szomszédok szabadították ki a bestiális emberek karmai közül.

A vizsgálat megállapította, hogy a két merénylőt a pap bujtotta fel. A fauban rettenetes izgalom vett erőt. Több száz paraszt a község háza elé vonult, ahol hosszasan tüntettek az elkövetett barbárság ellen. A helyzet annyira fenyegető volt, hogy a felízgatott kedélyek lecsillapítására csendőrséget vezényeltek ki és a helyzet bevezetésére a katonai rendet is kiáltották.

Igy ment el lassan a pénz

## 5 évi börtönre ítélték a regátban két pénzügyi tisztviselőt, mert közel 2 milliót sikkasztottak

Tighina, máj. 3.  
A tighinai törvényszék tegnap tárgyalta Pamfilov és Usakov pénzügyigazgatósági tisztviselők bűnperét. A vádlottak, még az

elmúlt évben egy millió kétszáz ezer lej sikkasztottak. A törvényszéki tárgyaláson bebizonyosodott a vádlottak bűnössége és a volt főtisztviselőket 5 évi börtönre ítélték.

Cetatea-Albaig elért már Hitler ujjá?

## Hitlerista fiatal emberek véresre vertek több zsidó kereskedőt

Cetatea-Alba, máj. 3.  
Tegnap este véres antiszemita merényletet követtek el a város német negyedében. Két zsidó kereskedő haladt hazafelé, mikor több hitlerista fiatal ember támadta meg a megrémült embereket és botokkal súlyosan

összeverték őket. A vértől borított áldozatokat a járőrök szedték fel és szállították be a kórházba, míg a merénylők eltűntek. A nap folyamán ismét számos kisebb incidens játszódott le, úgy hogy az egész városban nagyon feszült a hangulat.

Az állandó merényletek ellen

## Titkos rendőrség védi a japán államtérítiek életét

Tokió, máj. 3.  
A japán kormány rendeletet bocsátott ki, amely egy speciális rendőrszervezet felállításáról intézkedik. Az új titkos rendőrök feladata az lesz, hogy az összes japán miniszterek, diplomaták és politikusok szemé-

lyét őrizzék. Erre az adott okot, hogy az utóbbi időben nagyon elszaporodtak az államférfiak elleni merényletek. Az új titkos rendőrök, valósággal korlátlan hatalommal rendelkeznek.

## Öngyilkos lett egy leépített tisztviselő Kolozsváron

Tíz napig temetetlenül feküdt az erdőben

Kolozsvár, máj. 3.  
A május elsejei kirándulók öngyilkos hullájára akadtak a Bükk-erdőben. Jólöltözött öreg ur feküdt a cserjésben, mellette sétatálcá és egy revolver. A zsebében meg-

találták naplóját, amelyből megállapították, hogy Kraft József, a Dermata-gyár leépített tisztviselője az öngyilkos, aki még április április 29-én halántékán lőtte magát és azóta feküdt az erdőben.

## A zsidó diákok tüntetésére egy bukaresti mozi levette a német filmet a műsorról

Bukarest, máj. 3.  
Bukarestben az elmúlt napokban több helyen német-ellenes tüntetések zajlottak le. Így kedd este az Izbanda mozi helyisége előtt nagyobb csoport zsidó diák gyűlt össze, akik azt követelték a mozi igazgatósá-

gától, hogy az egész hétre kitűzött német filmet vegye le a műsoráról. A helyzet oly fenyegető volt, hogy az igazgatóság eleget tett a kérésnek és a több heti műsorra kizárólag francia filmeket kötött le.

Prágának is meg van a maga szomorú szenzációja

## Felborult egy turaautóbusz 8 ember meghalt és 28 súlyosan megsebesült

Prága, máj. 3.  
Súlyos szerencsétlenség játszódott le a brünni országúton. Egy hatalmas tura-autóbusz, amelyben 36 személy foglalt helyett,

nekiszaladt egy, az út szélén álló házikónak. Az autóbusz a sánca fordult. A bennülők közül nyolcan meghaltak, míg a többiek súlyos sebesüléseket szenvedtek.

## Tudja-e...

...hogy egy bécsi orvos olyan miniatűr fényképező gépet készített, amelyet kicsiny. ségével fogva egy gummicsovön keresztül gyomorba lehet eresztetni. Az első kísérlet a híres Sing-Sing fegyházban történt. Egy életfogytiglani fegyházra ítélt gyilkost súlyos gyomorbajban meg kellett operálni. Az operáció után 50 orvos jelenlétében egy speciális kvarcüveg világításánál sikerült a sérült helyekről tökéletes felvételt készíteni.

★

...hogy egy angol tudományos folyóirat érdekes statisztikát készített arról, hogy melyik nemzet fogyaszt a legtöbb kenyeret. Ezek szerint az első helyen a franciák, a bolgárok és kanadaiak állnak, akik 270 kg-t fogyasztanak el fejenként egy évben. A belgák 210 kg. az amerikaiak 150, a németek 95 kg. esznek fejenként.

★

...hogy a Krupp-féle autógyár egyik mérnöke olyan fémét állított elő, amely keménység szempontjából azonnal a gyémánt után jön. A fém neve „Widia” és ezzel egy másodperc alatt egy 70 mm. vastagságú acélt át lehet vágni, ami az eddig elért eredmények ötszöröse. Az előállítás költségessége miatt kétszer olyan drága, mint az arany. A gyártását már meg is kezdték és havonta egy tonnát állítanak elő egy millió dollár értékben.

★

...hogy Kassner berlini egyetemi tanár tanulmányt írt, amelyben a magas emberi életkor okait kutatja. Könyvében arra a megállapításra jutott, hogy a legnagyobb életkort a bolgárok érik el és ennek egyik fő oka a juhtejből készült joghurttal való táplálkozás. A statisztikai adatok szerint, míg Poroszországban 45 ember volt 100 és 105 életév között, addig a sokkal kisebb Bulgáriában 1582 ember volt a 100 és 105 életév között, sőt 580-an a 105-ik évet is túlélték.

— Fodrász fésülőverseny, reggelig tartó táncmulatság május 7-én, vasárnap az Iparos körben.

| PETROLGÁZFŰZŐGÉP    | különlegességek |
|---------------------|-----------------|
| „Kronprinz” Matador | 300 — lei       |
| „Sitar-Royal”       | 400 — lei       |
| „Haller” Superior   | 250 — lei       |

Kérje a legújabb árjegyzéket gázfűzőkről stb. és épületvasalásokról. STERN vaskereskedés Oradea, Nagypiac-tér 2. Telefon 8-92.

## APROHIRDETÉSEK

Nem üres reklám, hanem valóság, hogy 6 drb. művészi lev. lapot 70 leiért csakis Róna fényképész készít, Teleki-u. 4.

ZSAKSZÖNYEGHEZ utasítást, hozzávalót, Orient Szövőiskolában (Uri-uca 14.) legelőnyösebben megkaphatja. 458

KIFUTÓ leányt felvesz Bach Antal női szabó, Szalárdi uca 16.

GYAKORLOTT ragasztók, ragasztónők szabászkok felvétetnek azonnalra Muharynál Avram Jancu 9. 547

MINDENES bejárónőt felveszek. Gilyai ut 1, hentesüzlet. 543

ÖNÁLLÓ fehérnemű varrónő felvétetik Horbátnál. 546

HÁZVEZETŐNŐI állásra ajánkozik magános urhoz, vagy nőhöz. Gazdálkodáshoz ért. Címe: Veres Balázs uca 14. 545

MINDENES főzőnőt azonnalra felvesz Dajkovicsné, Bémer-tér 3.

MINDENES főzőnő egy, vagy kéttagú családhoz ajánkozik, hosszú bizonyítvánnyal. Várady Zsigmond uca 2-a, házimesternél, V. F. né. 544

PÁSZTOR-UTONDA, ORADEA